

LETENYE VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

8868 Letenye, Kossuth L. u. 10. Pf. 60., T.: 93/544-970, F.: 93/343-290,
e-mail: polgarmester@letenye.hu

ELŐTERJESZTÉS

*Letenye Város Képviselő-testületének
2019. december 2-i ülésére*

Tárgy: Lakossági tájékoztató Letenye környezeti állapotáról

Előterjesztő: Farkas Szilárd polgármester

Egyeztetve: Simonyai Imre osztályvezető

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte: -

Tartalmi és formai szempontból ellenőrizte: -

Törvényességi szempontból ellenőrizte: Dr. Hámori Nóra aljegyző, osztályvezető

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja értelmében „A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot”. Ugyanezen jogszabály 51. § (3) bekezdése szerint „A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

A fenti jogszabályok alapján készítettük el Letenye környezeti állapotáról, környezeti elemeinek értékeléséről szóló tájékoztatót.

A tájékoztató a környezet jelenlegi állapotát mutatja be, a környezet védelmének érdekében teendő intézkedési terveket nem tartalmazza. Ezen konkrét intézkedéseket, programot a 2005-ben készült *Letenye környezetvédelmi programja* című dokumentáció tartalmazza. Ennek a környezetvédelmi programnak az aktualizálását megkezdjük, melynek egyik alapja jelen környezeti állapot tájékoztató, a másik alapja az országos, regionális és megyei szintű környezetvédelmi programok. Az 1995. évi LIII. törvény 48/B. § (4) bekezdése szerint „A területi környezetvédelmi programot szükség szerint, de legalább a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását, illetve felülvizsgálatát követően felül kell vizsgálni.”

Az Országgyűlés 2015. június 17-én fogadta el 27/2015. (VI. 17.) OGY határozatával a 2015 – 2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A települési környezetvédelmi programunkat az országos programmal összhangban fogjuk a következő időszakban aktualizálni.

A lakosság tájékoztatása érdekében a jelen tájékoztatót a közmeghallgatáson ismertetjük, illetve közzétesszük a hirdetőtáblán, valamint a honlapon.

Letenye, 2019. november 22.

Farkas Szilárd
polgármester

LETENYE VÁROS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA, KÖRNYEZETI ELEMEINEK ÉRTÉKELÉSE

1. A földfelszín, felszín alatti rétegek és a talajok állapota és védelme

- *Talaj állapotát veszélyeztető szennyező források*

A településen jelentős földfelszínt szennyező objektumok (ipari üzemek, veszélyes anyagraktárak) nem találhatóak. A földfelszín terhelése elsősorban a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó szennyezésekből (bemosódások, kemikáliák) és a kommunális szennyezésekből származik. Különös veszélyt jelentenek az illegális illetve rekultivatlan személtlerakók, emésztőgödrök, fűrt kutak elszennyeződése.

- *Mezővédő erdősávok, véderdők telepítése, erózió megakadályozása*

Letenye a közepesen erózióveszélyes területek közé tartozik. A nagy területű szántókon az utóbbi időben jelentősen megnőtt az erózió és a defláció veszélye. A mezővédő erdősávok, illetve árkok, utak folyamatosan beszántásra kerülnek. Ennek oka, hogy a földhivatalba nem történtek bejegyzésre, így a gazdálkodók szabadon szünteti meg ezeket. A mezővédő erdősávok és fasorok telepítésével, a meglévők átalakításával, valamint a vízelvezető rendszerek helyreállításával, annak bővítésével csökkenteni kellene a talajpusztulás mértékét.

- *Felhagyott bányák rekultivációja*

A településen egy működő homok-kavics bánya, és egy célkitermelő földanyag nyerőhely működik, illetve több már nem működő agyag- és kavicsbánya található. Ezek közül három rekultivált, a többi felhagyott rekultivatlan bánya. A rekultiváció a bányászatra jogosult kötelessége. Ezeknek a tájsebeknek a felszámolása a talaj védelme és tájképi szempontból is fontos feladat lenne.

2. A levegő állapota és minőségének védelme

- *Légszennyezettség mértéke*

Letenyén a levegő állapotának meghatározására rendszeres mérések nem folynak. Zala megyében a levegő szennyezettségét mérő helyek olyan távolságra vannak, hogy az ott mért adatokat nem lehet adaptálni a településre.

A legszennyezettebbek a téli hónapok, a tüzelés időszaka. Itt rásegít a terhelésre az időjárási körülmények is (párás időszak, nagy légnyomás, stb., illetve a nem megfelelő tüzelőanyag használata is.

- *Termelő tevékenység terhelése*

Letenyén az ipari tevékenységből és a mezőgazdasággal összefüggő tevékenységből származó légszennyezés mértékére csak a jelentősebb ipari üzemek esetében ismert konkrét mérési adatokból következtethetünk. Ezek a kibocsátások megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

- *Közlekedés terhelése*

A közúti forgalom légszennyezése közepes, enyhén növekvő teendenciát mutat, köszönhető az M70-es építés miatti forgalomeltereléseknek.

A szálló por a mező- és erdőgazdasági utak, bányákhoz vezető utak felújításával tovább csökkenthető.

- *Lakossági légszennyezés*

A lakosság által okozott légszennyezés időszakos, ősszel az avarégetések miatt jelentős, télen a fűtési szezonban közepes. Az avarégetés szabályainak szigorításával, az égetések ellenőrzésével csökkenthető a terhelés. A korszerű fűtési rendszerre való áttérés, a megújuló energiahordozók (napkollektorok, geotermikus energia, stb.) fokozottabb használatának támogatásával a településen működő közintézményekben is csökkenthető a légszennyezés.

- *Pollenszennyezés*

A vegetációs időszakban a parlagon hagyott területeken, a gondozatlan zöldfelületek következtében a gyomnövények pollenjeinek szennyezése miatt a pollenfertőzöttség magas. A parlagfű elleni védekezésre irányuló jogszabályok, az önkormányzati területek rendszeres kaszálása és az allergizáló fák kivágásával tovább csökkenthető a pollenszennyezés.

- *Szaghatás*

Letenyén szaghatás pontszerűen és időszakosan jelentkezik. Állattartó telepek mellett főleg a nyári időszakban zavaró. Az állattartó telepek létesítésének, üzemeltetésének feltételeire az Önkormányzatnak semminemű ráhatása nincs, így vannak a településen gócpontok, melyek a környező lakosságnak nagy gondot okoz. A füst szaghatása avarégetéskor és fűtési szezonban zavaró hatású.

3. Vízgazdálkodás és vízminőség védelem

- *Felszíni vizek, felszíni vízhasználat*

A településen ipari illetve mezőgazdasági jellegű vízkivétel a felszíni vizekből nem jellemző. Felszíni vizeink minősége közepes, azonban a mezőgazdasági művelésből származó permetezés és műtrágyázás jelentősen szennyezi felszíni vizeinket, ezért ennek visszaszorítására kell törekedni. Az ipari, közúti és közüzemi szennyezés gyenge, elhanyagolható.

A csapadékvíz elvezető rendszer állapota változó. A település kitétsége kettős, így a vizek viselkedése, azok elleni védekezés is más. Az északi településrész lejtős, itt a víz általában kimosódást okoz, míg a település sík részein elöntéseket, hordalék lerakódásokat okoz.

A településen csapadékvíz elvezetés szempontjából a legtöbb gondot a mezőgazdasági művelés alatt álló északi dombokról lezúduló csapadékvíz okozza.

- *Felszín alatti vizek, felszín alatti vízhasználat*

Letenyén a felszín alatti vizek is a tiszta kategóriába tartoznak, azonban Letenye sérülékeny ivóvízbázison fekszik, a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területek közé tartozik. Ezért a vízbázis védelme érdekében minden lehetséges intézkedést meg kell tenni.

A lakosság megfelelő minőségű vízellátása a település közigazgatási területén megoldott. A vízellátásban fennakadás nem volt, ivóvíz-korlátozást nem kellett bevezetni.

A város területén a kommunális szennyvíz-tisztítás megoldott.

A mezőgazdaság által használt vegyszerek a talajon keresztül beszivárogyva a felszín alatti vizeket is jelentősen szennyezik, amelyet a műtrágya és növényvédő szerek használatának szabályozásával lehet megakadályozni.

4. Az épített környezet állapota és védelme, zöldterület gazdálkodás

- Lakóépületek, középületek, utcakép

- 1) Belterületen az önkormányzati utak, közművek állapota jó, a járdák és önkormányzati épületek állapota közepes, azonban általánosságban romló tendencia mutatkozik. Az önkormányzati tulajdonú épületek közül legrosszabb állapotban a használaton kívüli épületek: a volt iskola, Tüdőgondozó épülete van. Egyéb épületek felújítása is esedékes lenne.
- 2) A magánszektorban a lakóépületek állapota városrészenként változó. A városszéleken figyelhetők meg a legrosszabb állapotú épületek, folyamatosan romló szegregátumok kialakulása. A romlás közepes, a leggyorsabban hanyatló rész az egyedutai városrész. A város neuralgikus pontjai: Béc utca vége, Sport utca vége, Csányi utca és Rákóczi utca.
Folyamatos állagromlás figyelhető meg a használaton kívüli ipari jellegű épületeknél is. a volt gépállomásnál, a volt téglagyárnál, a volt „cimai” és „egyedutai” majornál, illetve a belterületi volt „ÁFÉSZ” és a varrodai ingatlanoknál is.
- 3) A zártkertekre jellemző Julián hegyen a sűrű beépítés, megfelelő minőségű utak, víz, villany megléte, jó minőségű épületek és a szinte teljes művelés; Öreghegyen a tág beépítés, nagy kiterjedés, rossz minőségű utak, sok az elhanyagolt ingatlan és épület a jellemző. Közművek közül csak villany áll rendelkezésre. Nagy veszélyt jelent az erős lejtős kiettség miatti erózió.
- 4) Külterületen épített környezet a határátkelő és a logisztikai park, melyek ártérben vannak, így gyenge veszélyt jelent az áradás. A régi határátkelő épületei jó állapotban vannak, de egy részük használaton kívüli, így állapotuk folyamatosan romlik.
A külterületi utak, árkok állapota rossz, legnagyobb probléma a csapadékvíz-elvezető árkok beszántása, valamint az, hogy a tulajdonviszonyok rendezetlenek, több út és árok az ingatlan-nyilvántartásban nem szerepel, illetve rosszul van feltüntetve.

- Műemléki környezetek, műemlék jellegű épületek romlása

Letenyén országos védettség alatt 3 épület áll: a kastély, a templom és a fogadó épülete. Helyi védettség alatt jelenleg egyetlen épület sincs, viszont a településen több, jelentős építészeti értéket képviselő épület található, amelyeket helyi védettség alá kellene vonni. A védett és védelemre érdemes épületek, építmények állaga folyamatosan romlik, amelyek megakadályozása, az épületek felújítása fontos feladat.

- Zöldterületek, közterületek

Letenyén a közterületek, közparkok karbantartása folyamatos. A lakóházak előtti területeket a lakók tartják karban. A városközpont és a határállomás parkfenntartását az ÉKKÖV végzi. A Kastélypark, a játszótér és a többi zöldfelület kaszálásáról, a fák és bokrok metszéséről az önkormányzat gondoskodik.

Jelentős zöldfelület még a települési belterületen az ingatlanok hátsó kertjei, melyek általában mezőgazdasági művelés alatt állnak (kiskertek és gyümölcsösök).

A Kastélypark területét 2013. novemberében a Képviselő-testület helyi természetvédelmi területté nyilvánította.

A belterületi és külterületi zöldfelületek átfogó zöldhálózati rendszerre alakítása, közjóléti, közparki rendszer kialakítása a településkép és a környezet állapotának javítása érdekében fontos lenne. Javasolt egy parkosítási és egy kezelési terv kidolgozása a települési zöldfelületekre.

A zöldrekreációs pályázati fejlesztés keretében 2019-es évben a kastélypark, a játszótér, a Béke utca Bajcsy Zs. utca felé eső része, az óvoda melletti zöldfelület megújult.

- Beruházások, építések

A településen elindult az M70 autópálya 2x2 sávra történő bővítésének kiviteli munkái. A munkálatok főként a külterületeket érintik, így a belterületen illetve a zártkerti részekben csekély a terhelés. A beruházás 2019. év végéig tart, jelenleg a műszaki átadás-átvételi eljárás van folyamatban. Várhatóan a projektnek így 2020-as évre nem lesz kihatása.

2018. évben több pályázati úton nyert városi projekt kivitelezése is elindul. Így a „Zöldváros”, és a Piac projektünk is, mely jelenleg is folyamatban van. Ezen építések az adott környezetre jelentős terhelést rónak, mely főként az építési forgalom miatt és maga az építés miatti hatások okozzák, így a zajterhelés és porszennyezés is fokozódhat.

Folyamatban vannak a külterületi utak felújítása is. A Barnamezős projekt kivitelezési munkái, mely a volt téglagyárat érintik, 2020-ban indul meg.

5. A természeti környezet állapota és védelme, biológiai és táji sokféleség megőrzése

Letenye közigazgatási területén országos védelem alatt a Mura-ment Tájvédelmi Körzet áll, mely a Mura hullámterét (a gátakon belüli területek) fedi le. A teljes tájvédelmi körzet része az EU ökológiai hálózatnak, a NATURA 2000-es hálózatnak.

Az önkormányzat 2013. novemberében rendeletében helyi védett természeti területté nyilvánította a Kastélypark területét.

Az emberi tevékenység hatására problémát jelent a természeti élőhelyek, a természeti értékek degradációja, az egyedi tájértékek, tájesztétikai értékek csökkenése. Fontos lenne ezek védelme, az élőhelyek revitalizációja, az extenzív mező-és erdőgazdálkodás elősegítése, az özöngyomok elleni védekezés.

Fontos védelmi intézkedések szükségesek a Mura árterének rehabilitációjára és jövevényfajoktól való mentesítése is.

Jelenleg a Nemzeti Park nem folytat semminemű művelést, a terület „eldzsungelesedik”, megközelíthetetlen. Így a terület nagy része, a Mura folyó is, megközelíthetetlen, mely jelen állapotban a városnak és a lakosságának nem megfelelő. Ez mind a turisztikára, mind a rekreációra károsan hat.

Fontos szinté a településen található bányák természetes rekultivációjára.

6. Hulladékgazdálkodás

- Szilárd kommunális hulladékgyűjtés

A települési szilárd hulladék gyűjtését és szállítását településünkön a Viridis-Pannonia Nonprofit Kft. végzi a nagykanizsai, illetve esetenként a zalabéri hulladéklerakóba. A letenyei hulladéklerakó telepet a ZALAI SPA projekt keretében rekultiválták.

- Szelektív hulladékgyűjtés

A ZALAI SPA projekt keretében Letenyén 5 db szelektív hulladékgyűjtő sziget és egy szelektív hulladékudvar létesült. A szigeteken az üveg, papír, műanyag és fém hulladék gyűjthető szelektíven, a hulladékudvarba a lakosság az építési törmelékkel 1 m³-ig, műanyag, növényi, veszélyes elektronikai, fém, üveg és lom hulladékot szállíthatja. A lakások előtt is elszállításra kerül a zsákba szelektíven gyűjtött műanyag és fém, valamint papír hulladékot.

Letenyén néhány üzletben lehetőség van a szárazelemek, mint veszélyes hulladék leadására, a gyógyszerár a lejárt és maradék gyógyszereket fogadja be. A használt háztartási sütőolajat pedig a benzinkúton tudják leadni a lakosok.

A város tisztántartása érdekében az Önkormányzat a közmunkaprogram keretében foglalkoztatottak illetve a jogerősen közmunkára ítélték bevonásával rendszeresen gyűjti a település közigazgatási területén a közterületen elhagyott hulladékot, illetve az iskolások a Föld Napja alkalmából, valamint a Magyar Közút által szervezett szemégyűjtő akció keretében szokták a település lakosai a szemetet gyűjteni.

7. Zaj-és rezgés elleni védelem

- Üzemi és szabadidős tevékenységek zajkibocsátása

Lakott területen a szolgáltató szektor (szerelő műhelyek, vendéglátóhelyek) zajkibocsátása gyenge, de zavaró hatása jelentős. A szabadidős, vagyis a rendezvények tartásával, vendéglátással járó zajok esetén a lakosságot zajkibocsátási rendelettel védjük.

- Ipari zaj- és rezgésvédelmi intézkedések

Az ipari és gazdasági övezetben, mezőgazdasági telephelyeken a zajkibocsátás jelentős, azonban a lakosság felé a zavaró hatása gyenge.

- Közlekedési zaj

A közlekedésből származó zajkibocsátás a 7-es főút, a Szent Imre herceg utca, a József Attila utca, a Petőfi utca, a Rákóczi utca és a Kárpáti utca vonatkozásában közepes, de jelentősen zavaró hatású. Az M7-es és M70-es utak zajterhelése jelentős, zavaró hatása gyenge a lakosság szempontjából.

8. Környezeti nevelés és szemléletformálás

A település környezeti állapotát jelentősen befolyásolja a lakosság környezettudatos magatartása, amelyet a környezeti neveléssel, szemléletformálással lehet elősegíteni. A környezetért felelős életvitel elősegítése, a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása fontos feladat, hogy lakóhelyünk élhetőbb legyen. Ebben segítséget nyújthat a helyi oktatási intézmények bevonása, együttműködés a szakosított szervekkel, mint pl. a nemzeti park, vízügy, környezetvédelem. Több önkormányzati projektben is résztvevénység a szemléletformálás és nevelés, melyet az önkormányzat végeztet külsős alvállalkozók bevonásával.

Letenye, 2019. november 22.

Farkas Szilárd
polgármester

